

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Туризм та відпочинок в Чернівецькій області

Статистичний збірник

Чернівці

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління статистики послуг
Відділ статистики соціальних послуг**

За редакцією Ротаря А.В.

Відповідальні за випуск Петрова Г.І., Брухович Г.В.

Для підготовки статистичного збірника використані дані форм державних статистичних спостережень №№1-туризм, 1-курорт, 1-послуги, 1-К, 1-КЗР, 1-ДГ, 2-УЖД, 3-УЖД, 9-ЗЕЗ, 10-ЗЕЗ, 3-торг, 7-торг, 12-торг, 2-3 нк, 8-нк, 9-нк, 12-нк, 1-ОТ, адміністративні дані за формами №№1-тур, 7-нк, 80-а-РВК, К-2-рвк (2), 2-ФК, 3-тм, 5-ФК, 9-ДГ.

Також у збірнику використана інформація, надана Чернівецькою обласною радою, Департаментом екології та туризму Чернівецької обласної держадміністрації, Чернівецькою міською радою.

Збірник підготовлений фахівцями відділу статистики соціальних послуг за участю фахівців відділу статистики будівництва, капітальних інвестицій та інвестицій зовнішньоекономічної діяльності, населення, статистики нефінансових послуг, статистики цін, обстеження умов життя домогосподарств та управління статистики торгівлі.

Розрахований на широке коло читачів.

**Головне управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м. Чернівці, вул. Головна, 249-а
- телефони: 58-15-05, 58-15-60
- факс: 58-19-33, 58-19-00
- E-mail: gus@cv.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: cv.ukrstat.gov.ua

**Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м. Чернівці, вул. Головна, 249-а, кімн. 405
- телефон: 58-15-05, 58-15-60

№05.02-53/219
31.07.2015р.

© Головне управління статистики у Чернівецькій області, 2015

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник “Туризм та відпочинок в Чернівецькій області” пропонує Вашій увазі статистичну інформацію, яка характеризує таку галузь економіки як туризм та інші галузі, пов’язані з нею.

Статистичний збірник складається з семи розділів, у яких містяться дані про основні показники діяльності туристичної галузі, діяльності готельного господарства, про мережу та відвідування закладів культури та дозвілля. Також наведені дані про основні показники діяльності санаторно-курортних та оздоровчих закладів, кількість оздоровлених у цих закладах громадян, дітей. Збірник містить дані про грошові витрати домогосподарств на відпочинок, культуру, ресторани та готелі. Наведені дані про капітальні інвестиції, міграцію населення, шляхи сполучення та пасажирооборот.

Показники наведені по районах області та містах обласного підпорядкування за 2000–2014 роки. Збірник містить міжобласні співставлення за окремими показниками.

До окремих показників збірника наведено методологічні пояснення.

Окрема інформація по районах не публікується у зв’язку з її конфіденційністю. Конфіденційною інформацією (у відповідності до ст. 21 Закону України “Про державну статистику”) є первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення статистичних спостережень та статистична інформація, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента.

**Відділ статистики соціальних послуг
Управління статистики послуг**

СКОРОЧЕННЯ

грн.	–	гривня
дол. США	–	долар США
тис.	–	тисяча
км	–	кілометр
км ²	–	квадратний кілометр
м	–	метр
м ²	–	квадратний метр
м.	–	місто
млн.	–	мільйон
пас.км	–	пасажиро-кілометр
р.	–	рік
рр.	–	роки

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Тире (–)	– явищ не було
Крапки (...)	– відомості відсутні
Нуль (0; 0,0)	– явища відбулися, але у вимірах менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Символ ікс (×)	– заповнення рубрики за характером побудови таблиці немає сенсу
“з них”, “у тому числі”	– означає, що наведено не всі доданки загальної суми

Примітка. В окремих випадках незначне відхилення між підсумками та сумою складових пояснюється округленням даних.

ЗМІСТ

	стор.
ПЕРЕДМОВА	3
СКОРОЧЕННЯ	4
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ	4
1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	9
1.1. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності за видами туристичної діяльності у 2014 році	18
1.2. Кількість суб'єктів туристичної діяльності	18
1.3. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності за видами туристичної діяльності по містах та районах у 2014 році	19
1.4. Кількість і вартість проданих туристичних путівок (ваучерів) у 2014 році	19
1.5. Кількість та вартість проданих туристичних путівок (ваучерів) по містах та районах у 2014 році	20
1.6. Туристичні потоки	21
1.7. Динаміка кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності	22
1.8. Кількість обслугованих туристів та екскурсантів по містах та районах у 2014 році	22
1.9. Розподіл туристів за метою поїздки та організаційними формами туризму в 2014 році	23
1.10. Розподіл туристів за метою відвідування	23
1.11. Розподіл туристів, які виїжджали за кордон, за країнами виїзду ..	24
1.12. Розподіл іноземних туристів за країнами, з яких вони прибули ..	25
1.13. Розподіл мігрантів за потоками і типом поселень	26
1.14. Міждержавна міграція (близьке зарубіжжя)	26
1.15. Міждержавна міграція (далеке зарубіжжя, країни Балтії)	27
1.16. Чисельність іноземців, які тимчасово працюють в області, по країнах постійного проживання та тривалістю роботи за 2014 рік	28
1.17. Динаміка обсягу реалізованих послуг споживачам туристичними агентствами та бюро подорожей	29
1.18. Обсяг реалізованих послуг споживачам туристичними агентствами та туристичними операторами за 2013–2014 роки ..	29
1.19. Обсяги експорту послуг туристичних агентств та бюро подорожей	29
1.20. Обсяги експорту та імпорту послуг, пов'язаних з подорожами ..	29
1.21. Капітальні інвестиції	30
1.22. Капітальні інвестиції у 2013–2014 роках	30
1.23. Прямі іноземні інвестиції в область у 2014 році	30
1.24. Загальні економічні показники суб'єктів туристичної діяльності у 2014 році	32
1.25. Витрати на послуги сторонніх організацій, що використовуються при виробництві туристичного продукту за постачальниками послуг (резидент/нерезидент) та напрямками їх діяльності у 2014 році	34

1.26.	Грошові витрати домогосподарств на відпочинок і культуру ...	33
1.27.	Грошові витрати домогосподарств на ресторани та готелі	34
1.28.	Сільський (зелений) туризм у 2014 році по районах	34
1.29.	Підготовка фахівців за напрямом «Туризм»	34
2.	ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ГОТЕЛІВ	35
2.1.	Загальна характеристика готелів та аналогічних засобів розміщування в 2014 році	36
2.2.	Кількість готелів та аналогічних засобів розміщування по містах та районах	37
2.3.	Кількість готелів та аналогічних засобів розміщування за типами закладів по містах та районах у 2014 році	37
2.4.	Розподіл готелів та аналогічних засобів розміщування за категоріями та типами закладів у 2014 році	38
2.5.	Місткість та номерний фонд готелів та аналогічних засобів розміщування за типами закладів у 2014 році	38
2.6.	Динаміка основних показників готелів та аналогічних засобів розміщування	39
2.7.	Кількість структурних підрозділів сфери сервісу готелів та аналогічних засобів розміщування по містах та районах	40
2.8.	Кількість обслугованих осіб у готелях та аналогічних засобах розміщування	41
2.9.	Загальний час перебування приїжджих у готелях та аналогічних засобах розміщування	41
2.10.	Розподіл іноземців, обслугованих у готелях та аналогічних засобах розміщування, за типами закладів та державами світу, в 2014 році	42
2.11.	Кількість іноземців, обслугованих у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2014 році	44
2.12.	Кількість фактично проведених людино-днів іноземцями у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2014 році	44
2.13.	Кількість дітей у віці 0-17 років, обслугованих у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2014 році	45
2.14.	Кількість фактично проведених людино-днів дітьми у віці 0-17 років у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2014 році	45
2.15.	Індекси споживчих цін на проживання у готелях	46
2.16.	Вартість перебування розміщених у готелях та аналогічних засобах розміщування по містах та районах	46
2.17.	Показники роботи готелів та аналогічних засобів розміщування в 2014 році	47
3.	КУЛЬТУРА ТА ДОЗВІЛЛЯ	48
3.1.	Основні заклади культури та мистецтва	49
3.2.	Відвідування населенням закладів культури та мистецтва	49
3.3.	Театри, концертні організації та музеї	49

3.4.	Бібліотеки, демонстратори фільмів та клубні заклади	50
3.5.	Заклади культури та мистецтва по містах та районах у 2014 році	50
3.6.	Забезпеченість населення закладами культури по містах та районах	51
3.7.	Спортивні споруди	52
3.8.	Кількість осіб, які займаються спортом при спортивних відділеннях ДЮСШ за видами спорту в 2014 році	53
4.	ЛІКУВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ	54
4.1.	Санаторії та заклади відпочинку	55
4.2.	Розподіл спеціалізованих засобів розміщування за категоріями та типами в 2014 році	56
4.3.	Розподіл розміщених осіб у спеціалізованих засобах розміщування за типами в 2014 році	56
4.4.	Показники роботи спеціалізованих засобів розміщування	57
4.5.	Розподіл розміщених дітей у віці 0-17 років у спеціалізованих засобах розміщування за типами в 2014 році	58
4.6.	Виїзд організованих груп дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення в 2013 році	58
4.7.	Дитячі заклади оздоровлення, які працювали влітку, по містах та районах	59
4.8.	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку, по містах та районах	59
4.9.	Кількість дітей, оздоровлених влітку, за видами закладів оздоровлення та відпочинку	60
4.10.	Охоплення оздоровленням дітей області влітку 2013 року в закладах оздоровлення та відпочинку області, по містах та районах	60
5.	ТОРГОВА МЕРЕЖА І РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО ..	61
5.1.	Кількість підприємств, які здійснюють діяльність з роздрібною торгівлі та забезпечення стравами та напоями, за видами економічної діяльності	62
5.2.	Кількість об'єктів роздрібною торгівлі підприємств	63
5.3.	Кількість об'єктів роздрібною торгівлі підприємств по містах та районах	63
5.4.	Торгова площа магазинів підприємств	64
5.5.	Торгова площа магазинів підприємств по містах та районах ...	64
5.6.	Товарооборот торгівлі та ресторанного господарства	64
5.7.	Кількість ринків з продажу споживчих товарів	65
5.8.	Кількість ринків по містах та районах	65
6.	ШЛЯХИ СПОЛУЧЕННЯ	66
6.1.	Довжина шляхів сполучення в 1950–2014 роках.....	67
6.2.	Щільність шляхів сполучення загального користування	67
6.3.	Інтенсивність перевезення пасажирів за видами шляхів сполучення	67
6.4.	Благоустрій автомобільних доріг загального користування	68

6.5.	Наявність АЗС, які належать підприємствам–юридичним особам	68
6.6.	Мережа автомобільних заправних станцій підприємств-юридичних осіб та підприємців-фізичних осіб по містах та районах на 1 січня 2015 року	68
6.7.	Відправлення (перевезення) пасажирів за видами транспорту в 1950–2014 роках	69
6.8.	Відправлення (перевезення) пасажирів за окремими видами транспорту загального користування	69
6.9.	Пасажирооборот транспорту загального користування	70
6.10.	Відправлення (перевезення) пасажирів за видами сполучення окремими видами транспорту	70
7.	МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ЗІСТАВЛЕННЯ	71
7.1.	Суб'єкти туристичної діяльності за регіонами в 2014 році	72
7.2.	Розподіл туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за метою поїздки та видами туризму за регіонами в 2014 році	73
7.3.	Готелі та аналогічні засоби розміщування за регіонами в 2014 році	74
7.4.	Заклади культури та мистецтва за регіонами України на кінець 2014 року	75
7.5.	Спеціалізовані засоби розміщування за регіонами в 2014 році ..	76
7.6.	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку 2014 року, за регіонами України	77
7.7.	Мережа шляхів сполучення за регіонами України на кінець 2014 року	78
	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ	79

1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Рекреаційні ресурси області

Чернівецька область, або ще як її називають Буковина, знаходиться на південному заході України та розташована в трьох природно-географічних зонах: лісостеповій, яка займає Прут-Дністровське межиріччя; передгірській, розташованій між Карпатами та рікою Прут; і гірській, яка охоплює Буковинські Карпати. Площа області складає 8,1 тис.км², 1,3% від території України. Місто Чернівці (обласний центр) порівнюють з найгарнішими європейськими містами.

Відстань від обласного центру до Києва близько 650 км. Область межує з Молдовою та Румунією, Івано-Франківською, Тернопільською та Хмельницькою областями України. На 1 січня 2015 року в області, за оцінкою, проживало 910,0 тис. осіб, з них 390,3 тис. осіб мешкало в міських поселеннях, а 519,7 тис. осіб – у сільській місцевості.

У 2014 році міграційний приріст населення становив 1397 осіб, що в розрахунку на 1000 жителів становило 1,5 особи. Порівняно з 2013 роком він зменшився на 3 особи.

Приріст населення в результаті зовнішньої міграції в 2014 році становив 1397 осіб. В інші регіони України та за межі країни вибуло 3533 особи, а прибуло з них 4930 осіб.

За даними перепису населення 2001 року на території області проживали представники 76 національностей. Національну основу населення складали українці – 75,0%, румуни – 12,5%, молдовани – 7,3%, росіяни – 4,1%, поляки – 0,3%, білоруси та євреї – по 0,2% та інші національності – 0,4% загальної кількості населення.

Цікава історія краю та міста, парки, сквери, затишні вулички з вишуканою австрійською архітектурою, смачна кухня і доброзичливе відношення місцевих мешканців нікого не залишать байдужим.

Тут поєднуються живописні гірські ландшафти та мальовничі ліси передгір'я, численні річки й джерела лікувальних мінеральних вод, заворожує краса лісів і гірських лук, багатих на мисливську фауну, гриби та ягоди. Не можуть не причарувати зразки традиційного народного будівництва й ужиткового мистецтва – живі носії своєрідності буковинського фольклору. Буковина входить до п'ятірки областей України, які володіють найбільшою природо-заповідною територією. Тому туризм, як вид економічної діяльності, посідає особливе місце в економіці Чернівецької області.

Область є регіоном багатопрофільного літнього та зимового гірсько-спортивного туризму, масового пізнавально-оздоровчого відпочинку, а також бальнеологічного лікування.

Оспіваний в піснях **Вижницький район**, розташований у передгір'ї Карпат по течії річок Черемош і Сірет. Вижниця – місто, яке є воротами до Буковинських Карпат, край чистих гірських рік, цілющих джерел, чарівних природних об'єктів та багатющої історичної спадщини.

На правому березі річки Прут знаходиться чудове невеличке містечко Герца із затишними вулицями та стародавніми будівлями, працьовитими та гарними людьми. На півдні **Герцаївський район** межує з Румунією і тому не випадково, що 91,5% населення району – румуни. Район славиться стародавніми

церквами, а особливо Банченським Святовознесенським чоловічим монастирем, який був побудований у 1993 році.

У південній частині області площею в 686 км² розташований **Глибоцький район**, який насичений пам'ятками дерев'яної архітектури. Тут зосереджені найбільш давні храми хатнього типу. До туристичних ресурсів Глибоччини належать заповідний комплекс “Дуб Штефана Великого” в с.Валя-Кузьмина, Лісове озеро в Глибоці, Червонодібровська Січ, приватні заклади відпочинку. Також у районі знаходиться найвищий пагорб – Кирилівський горб, розташований на південному заході від с.Кам'янка. Висота його становить 478 м над рівнем моря.

У північно-західній частині Чернівецької області на правому березі Дністра знаходиться **Заставнівський район**. Район розташований у зоні лісостепу, переважаючими ґрунтами є чорноземи. У більшості чорноземні поля чергуються з мальовничими краєвидами і джерельними струмками, які мають лікувальні

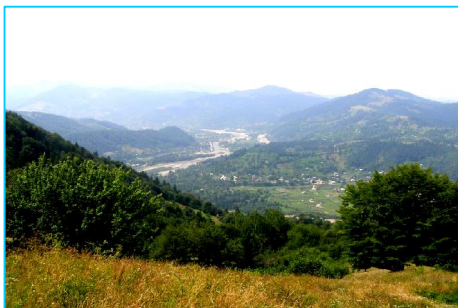
властивості. Сама Заставна – центр району – не може похвалитися визначними пам'ятками архітектури, хоча поселення на території міста відоме ще з 1589 року. Про те, що люди жили тут здавна свідчать залишки курганів на захід від центру Заставнівщини. Саме місто славиться своїм уродженцем, відомим майстром історичного живопису Миколою Івасюком.

У лісостеповій зоні Прут-Дністровського межиріччя північно-східної частини області розташований **Кельменецький район**. На території району знаходиться 18 пам'яток археології. Туристична інфраструктура Кельменецького району останніми роками почала розвиватися активніше: на березі Дністра вже збудовано декілька туристичних баз.

У південно-західній частині області знаходиться **Кіцманщина** – один із найстаріших районів у Чернівецькій області. Історія району сягає в сиву давнину. Тут знайдені пам'ятки культури землеробських племен Трипільської культури IV-III тисячоліття до н.е., пам'ятки культури бронзового періоду II тисячоліття до н.е., а також досить поширені пам'ятки ранньозалізного віку. На території с.Мамаївці виявлено 20 археологічних пам'яток. Найдавніший храм Буковини “Вознесінська церква” знаходиться в с.Лужани. В с.Чортория є озеро “Лебедине” – орнітологічний заказник, де живуть благородні птахи – лебеді.

У південно-східній частині Чернівецької області, на лівому березі ріки Прут, у лісовій зоні розташований **Новоселицький район**, який багатий на мінеральні води. Їх родовища виявлені в селах Щербинці, Черленівка, Драниця, Бояни, Магала. В с.Щербинці є джерело сірководневої води, яка використовується для оздоровлення хворих. Тут лікують артрити, радикуліти, гіпертонічні хвороби, ішемічні хвороби серця.

Далі гірською дорогою на південь на кордоні з Румунією, у найвищій частині Українських Карпат розпочинається **Путильщина** – один із наймальовничіших куточків гірської Буковини. Серед гір у мальовничій долині протікає річка Путилка – найбільша притока річки Черемош. За характером рельєфу більшість території Путильщини – гори. Тут знаходяться найвищі точки Покутсько-Буковинських Карпат – Яровиця (1574 м), Томнатик (1565), Лісова (1478).

Територія району покрита лісами, де пануючими породами є ялина, ялиця та бук звичайний. У лісах краю росте понад 50 видів рослин, водяться різноманітні тварини та птахи.

У чарівному куточку в східній частині Чернівецької області розташований **Сокирянський район**, який приваблює, перш за все, чудовими краєвидами, дністрянськими крутосхилами, зеленими лісовими масивами, буйним весняним цвітінням і щедрістю осінніх садів. Районний центр – місто Сокиряни лежить у долині маленької річечки Сокирянки, яка впадає в Дністер – гордість і окрасу краю. На пагорбах Дністра серед мальовничих скель у нерукотворних печерах розташувався один з декількох на території України печерних монастирів – Свято-Миколаївський (заснований у XI – XII столітті).

На річці Сірет розташоване справжнє місто-сад **Сторожинець**. Дві третини всієї площі Сторожинецького району займає Буковинське передгір'я, одну третину – Буковинські Карпати. У державному дендропарку росте до 1200 видів деревочагарникової рослинності. Крім цього, є розсадник площею 5 га, два штучні ставки, альпінарій, ботанічний майданчик. На території району проводять служби 42 церкви та костьоли, які є пам'ятками архітектури XVII-XIX століть. Щороку у смт.Красноільськ проводиться районне свято “Красноільська полонина”.

За 70 км від Чернівців у північно-східній частині розташований **Хотинський район**. Центр Хотинського району – стародавнє місто Хотин, яке знаходиться на відстані 69 км від міста Чернівці. На самому березі Дністровського водосховища розташувалась Хотинська фортеця – одне із Семи чудес України, де щороку відбувається фестиваль “Битва націй”. Також у Хотині в центральній частині міста є краєзнавчий музей. Поряд з музеєм знаходиться Свято-Покровська церква, яку будували в 1867-1868 роках.

Багата буковинська земля на природні об'єкти, архітектурні пам'ятки, історичні події завжди була та залишається краєм гостинним і цікавим у туристичному сенсі.

Розвиток туризму в Чернівецькій області

Багата культурно-етнографічна спадщина нашої області, наявність унікальних архітектурних пам'яток, толерантна атмосфера слугує добрим фундаментом розвитку туристичної галузі.

Для розбудови туристичної інфраструктури триває реалізація Програми розвитку туризму в Чернівецькій області на 2013-2016 роки.

Продовжуються ремонтно-будівельні роботи туристично-розважального комплексу на території урочища Славець у Вижницькому районі та спортивно-оздоровчого комплексу з рестораном „Колиба” в лісопарку м.Кіцмань.

Упродовж 2014 року в Чернівецькій області діяло 68 суб'єктів туристичної діяльності (у 2013 році – 121), серед них 64,7% – підприємства-юридичні особи та 35,3% – фізичні особи-підприємці. Із загальної кількості туристичних підприємств 24 – туроператори та 44 – турагенти.

Послугами туристичних організацій області скористалися 16,6 тис. осіб, яким було продано 9,5 тис. путівок на загальну вартість 103,8 млн.грн. Серед них 99,5% склали громадяни України і 0,5% – громадяни інших країн. Діти і підлітки становили 19,2% від загальної кількості туристів. Кількість обслужованих екскурсантів становило 1,1 тис. осіб.

Вітчизняні туристи за сприяння туристичних організацій виїжджали в 57 країн світу. Країнами-лідерами з прийому наших туристів стали: Болгарія – 5,1 тис. осіб, Єгипет – 2,6 тис., Туреччина – 2,0 тис. та Греція – 1,5 тис.

У 2014 році туристичними підприємствами області надано послуги іноземним туристам із 3 країн світу, серед них переважали туристи з Німеччини – 43 особи.

Поїздками туристів-громадян України в межах держави було охоплено 2,0 тис. осіб, або 12,1% від загальної кількості обслужованих туристів.

Найбільш популярною метою подорожей для усіх категорій туристів залишається дозвілля та відпочинок. З такою метою в 2014 році подорожувало 15,8 тис. осіб (95,3% від загальної кількості).

Туристична галузь Буковини останніми роками активно розвивається та викликає інтерес як на теренах України, так і за кордоном. Зокрема, в 2014 році на території області організовано та проведено ряд заходів: Різдвяний ярмарок, IV фольклорно-етнографічний фестиваль “Маланка – фест 2014”, свято “Запали найбільше серце твого міста”, свято “Христос Воскрес – Воскресне Україна”, Міжнародний день захисту дітей, свято морозива “Рудь”, X Буковинський туристичний ярмарок, XIII фестиваль

кулінарного мистецтва “Буковинська гостинність – 2014”, міське свято “Петрівський ярмарок” та міжнародні змагання зі спортивного туризму “XII Буковинські екстримальні ігри – 2014”.

З метою забезпечення сталого розвитку туристичної галузі в регіоні та рекламування його туристичних можливостей область приймала участь у таких виставкових заходах: 48 міжнародній туристичній виставці “ITB Berlin” (м. Берлін, Німеччина), XX міжнародній туристичній виставці UITT'2014: “Україна – Подорожі та туризм” та XXI міжнародному туристичному салоні “Україна” UIT 2014 (м. Київ, Україна), міжнародному ярмарку-конференції “Форум Альпійсько-Карпатської співпраці” (м. Жешув, Польща), Міжнародній туристичній виставці (м. Бухарест, Румунія), Міжнародному весняному ярмарку туристичних послуг “Відпочинок – 2014” (м. Мінськ, Білорусь), XV Міжнародній виставці “ТурЕКСПО” в рамках Міжнародного форуму індустрії туризму та гостинності (м. Львів, Україна), 21 міжнародному туристичному салоні “УКРАЇНА 2014” (м. Київ, Україна).

Проведено традиційні свята, конкурси, фестивалі, тощо. Зокрема, обласне фольклорно-етнографічне свято “Від Різдва Христового до Йордана”, свято виходу на полонини “Полонинська ватра”, обласний конкурс читців, присвячений пам'яті Тараса Шевченка, XXV Міжнародний фольклорний фестиваль “Буковинські зустрічі”.

До Всесвітнього Дня туризму та Дня туризму в Україні організовано та проведено безкоштовну пішохідну екскурсію історичною частиною міста.

Визначною подією нашої області було встановлення рекорду України із масового (понад 426 людей) та одночасного вишивання вручну в номінації “Мистецтво” – “Карта України, вишита вручну найбільшою кількістю вишивальників”.

У місті Вижниця відбувся XIII Міжнародний фестиваль-конкурс пісні і танцю “Перлина Черемошу”, участь в якому брали майже 800 учасників з усіх куточків України та з-за кордону.

На Путильщині святкували районне свято “Полонинська ватра-51”, яке супроводжувалося колоритним масовим театралізованим дійством. У рамках свята пройшли торговельно-виставкові заходи декоративно-ужиткового мистецтва самобутніх гуцульських народних промислів, виступ фольклорно-танцювального колективу, місцевих аматорів художньої самодіяльності, святково-розважальні дійства.

В 2014 році в Новоселицькому районі відбулося наймасовіше традиційне фольклорно-етнографічне свято “Різдвяні зустрічі” та фестиваль народного мистецтва “Мерцішор”.

Чернівецька область – доволі привабливий регіон щодо розвитку міжрегіональної і міжнародної співпраці. Загальний обсяг внесених з

початку інвестування в область **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) станом на 31 грудня 2014р. становив 68666,0 тис.дол.США, що на 14,4% менше обсягів інвестицій на початок 2014р. З країн ЄС внесено 53589,4 тис.дол.США (78,0% від загального обсягу по області) та з інших країн світу – 15076,6 тис.дол.США (22,0%). Прямі іноземні інвестиції в розрахунку на одиницю населення становили 75,8 дол.США.

Інвестиції надійшли з 43 країн світу. До найбільших країн-інвесторів входили: Нідерланди, Велика Британія, Кіпр, Туреччина, Італія, Румунія, Ізраїль, Віргінські острови (Британські), Франція, Німеччина, Естонія, Чехія, Польща, США та Сейшельські острови, на які припадало 95,9% від загального обсягу інвестицій.

Формами залучення прямих інвестицій (акціонерного капіталу) були грошові внески – 3312,2 тис.дол.США (84,4% від вкладеного обсягу) та внески у вигляді рухомого і нерухомого майна – 613,5 тис.дол.США (15,6%).

З метою покращення туристичної інфраструктури краю реалізується проект транскордонного співробітництва в рамках Спільної Операційної Програми “Румунія – Україна – Республіка Молдова” ENPI/CBC 2007-2013.

Видано промоційну літературу про туристичний потенціал області: брошури “Туристична Буковина в різноманітті!”, “Буковина туристична”.

Виготовлено презентаційний буклет “Чернівці-Буковина”, туристичний путівник “Чернівці”, екскурсійні програми “Чернівці – прогулянка містом”. Сформовано “Календар туристично-привабливих подій”.

Восьмий рік поспіль у м.Чернівцях відзначали свято “Дня вишиванки”, яке було присвячено українській сім’ї та патріотичному вихованню дітей. Традиційно в цей день у міському пологовому будинку №2 дарували вишиванки маленьким українцям, які народилися.

З метою популяризації туристичних можливостей міста Чернівців забезпечено проведення 49 безкоштовних недільних екскурсій історичною частиною міста, в яких взяв участь 1421 екскурсант, що на 56,0% більше, ніж 2013 році.

За мотивами відвідувань більша частка внутрішніх та іноземних туристів відвідали Чернівці з метою проведення дозвілля та відпочинку. Найбільш відвідуваними туристами залишаються пам’ятки архітектури історичного центру Чернівців, у тому числі об’єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – колишня Резиденція Митрополитів Буковини та Далмації.

Влітку в місті Чернівцях відбулося свято “Петрівський ярмарок”, до участі в якому залучено 600 суб’єктів підприємницької діяльності, аматорські колективи художньої самодіяльності та учасники спортивних

змагань з міста та районів області, 23 області України. В рамках Петрівського ярмарку презентовано “Туристичне містечко”, “Мистецький узвіз”, “Півний майдан”, “Містечко майстрів”, “Свято національних кухонь”, автосалон, дитячий майданчик тощо. Для підприємців, чернівчан та гостей міста презентовано безкоштовний новий журнал “Ярмарки Чернівців».

З нагоди Дня міста Чернівців було проведено виставку-продаж хлібобулочних та кондитерських виробів “Свято смачної випічки”, “Містечко майстрів”, “Ковальська майстерність”, “Буковинська кухня”, Містечко розваг для дітей, парад раритетної техніки та спортивних автомобілів та інші заходи. Всього у святкуванні Дня міста було задіяно 440 учасників з 17-ти регіонів України.

Під час святкування Дня міста чернівчани та гості міста взяли участь у культурно-мистецькій акції “Україна – разом!”.

Значна увага приділяється розвитку спортивних видів туризму. Так, організовано та проведено ряд заходів спортивного туризму: Всеукраїнські змагання з рукопашного бою та карате, Всеукраїнський рейтинговий юнацький турнір “Буковинське літо”, чоловічий турнір з волейболу, чемпіонат Чернівецької області з панкратіону, всеукраїнські змагання “Кубок Буковини” тощо.

У 2014 році підготовлено 4 майстри спорту України міжнародного класу, 23 майстри спорту України, 1 присвоєно звання заслужений тренер України, 119 кандидатів у майстри спорту та 219 спортсменів першого розряду. До складу збірних команд України з олімпійських та неолімпійських видів спорту зараховано 145 спортсменів області. Збірні команди області взяли участь у 36 змаганнях державного рівня (94 чемпіони і призери), 42 спортсмени області взяли участь в міжнародних змаганнях (18 чемпіонів і призерів). Спортсмени-інваліди взяли участь у 82 спортивно-масових заходах, в яких взяли участь 7409 учасників.

Успішно виступили у змаганнях державного та міжнародного рівня спортсмени з олімпійських та неолімпійських видів спорту: зі стрільби з лука, легкої атлетики, велосипедного спорту, боксу, боротьби самбо, рукопашного бою, карате, бодібідлеру, спортивних танців, пауерліфтингу, біатлону.

Область приймала етапи чемпіонатів України з водного спорту, з гірських перегонів “Німчич - 2014”, з автомобільного спорту (ралі) “Буковина-2014”, з дзюдо ХХІХ Міжнародний традиційний турнір, 10-й ювілейний Чемпіонат України з рогейну .

У Новоселицькому районі с.Бояни організовано та проведено відкриті змагання з гірських лиж “Спортивна зима 2014”, в якому взяли участь 60 учасників з різних регіонів України.

У місті Чернівцях було проведено обласні змагання зі спортивного туризму “XIII Буковинські екстремальні ігри” за участю понад 20 команд, серед яких були представники Румунії. Команди змагалися на 4-х дистанціях: пішохідного, гірського, велосипедного та спелеологічного туризму.

Влітку в місті відбувся чемпіонат області з велосипедного спорту маунтенбайку. В змаганнях прийняли участь 6 команд (108 учасників). Також у рамках “Велодень-2014” було сформовано живий тризуб України та заспівали гімн України.

З метою розвитку міжнародного туризму та покращення умов прийому гостей міста Чернівців здійснено комплекс заходів по розвитку інфраструктури МКП “Міжнародний аеропорт “Чернівці””.

Одним із пріоритетних напрямків туристичної галузі на Буковині є розвиток зеленого туризму. Станом на 1 січня 2015 року в області зареєстровано 120 сільських приватних садиб, найбільша кількість яких знаходиться у Вижницькому районі.

Активно діє Спілка сприяння розвитку зеленого туризму в Чернівецькій області, яка постійно поповнює свою інтернет-сторінку адресами сільських садиб, що діють на території області.

Чернівецьким торгівельно-економічним інститутом КНТЕУ здійснюється підготовка кадрів для підприємств туристичної галузі за напрямками: “Туризм” (спеціалізація “Внутрішній туризм”); “Менеджмент” (спеціалізація “Менеджмент туристичного бізнесу”, “Менеджмент готельного, курортного і туристичного сервісу”, “Готельно-ресторанна справа”, “Менеджмент митної справи”, “Менеджмент організації торгівлі”). На туристичних фірмах та комплексах, готелях та ресторанах міста Чернівці та області, з якими інститутом укладені генеральні угоди, проводиться практична підготовка студентів. Для студентів розроблена спеціальна тематика дипломних та курсових робіт з питань розвитку туризму в місті Чернівцях.

Чернівецький Національний університет імені Юрія Федьковича готує спеціалістів з менеджменту туристичної індустрії. Студенти вивчають технологію готельної та ресторанної справи, міжнародний туризм, сільський зелений туризм, організацію екскурсійних послуг. Студентів навчають як створити власну туристичну фірму.

Прикордонне розташування, сприятливі природно-кліматичні умови, багаті рекреаційні ресурси, економічний і науковий потенціал області, соціально-культурні та історичні традиції розкривають широкі перспективи для розвитку туристичної галузі.

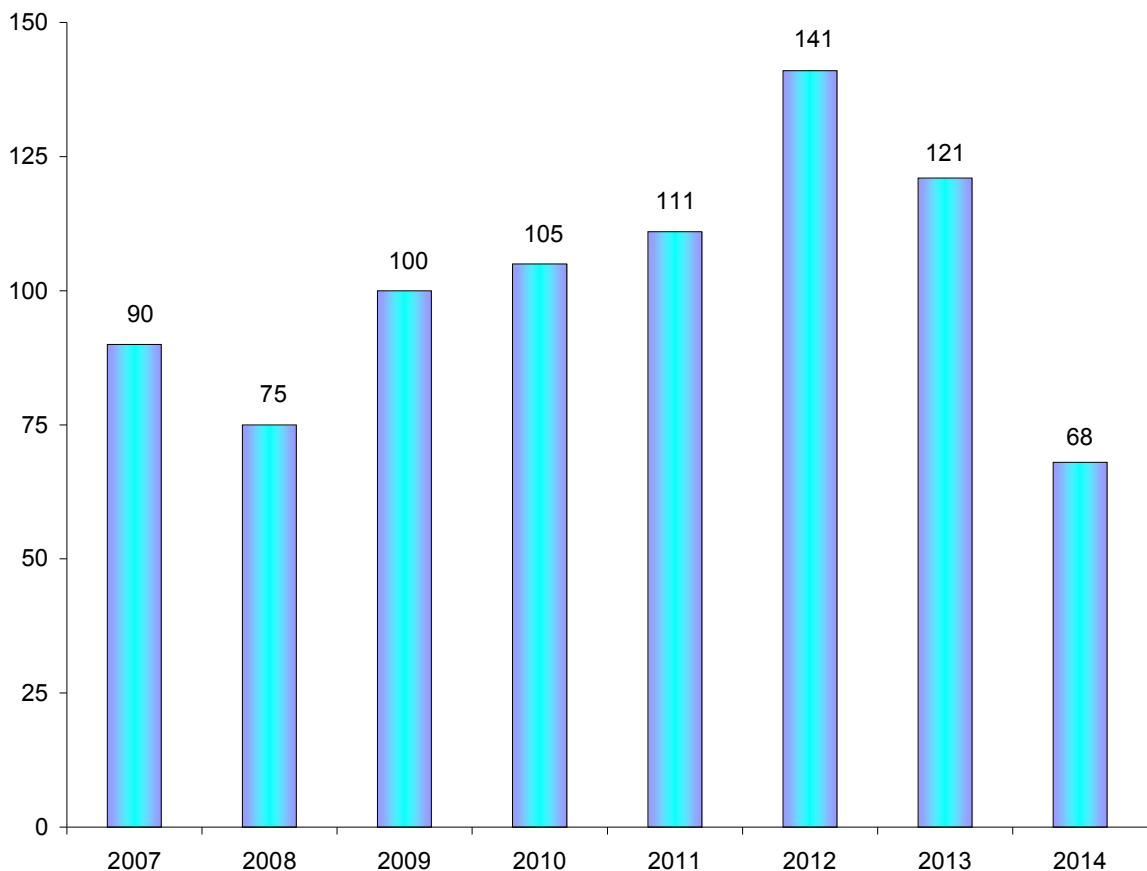
**1.1. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності
за видами туристичної діяльності у 2014 році**

(одиниць)

	Кількість суб'єктів туристичної діяльності, усього	У тому числі:	
		юридичні особи	фізичні особи-підприємці
Усього	68	44	24
у тому числі за видами туристичної діяльності:			
туроператор	24	24	–
турагент тільки екскурсійна діяльність	44	20	24
	–	–	–

1.2. Кількість суб'єктів туристичної діяльності¹

(одиниць)

¹Тут і надалі (табл.1.6, 1.7, 1.10 – 1.12) до 2011 року включно – за адміністративними даними ф.№1-ТУР управління інфраструктури та туризму обласної державної адміністрації, починаючи з 2012 року – за даними статистичного спостереження ф.№1-туризм.

